

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 8 marca 2021 r.
(OR. en)

6694/1/21
REV 1

LIMITE

EF 92
ECOFIN 210
CONSOM 52

NOTA

Od: Sekretariat Generalny Rady

Do: Komitet Stałych Przedstawicieli

Dotyczy: Konkluzje Rady dotyczące komunikatu Komisji
w sprawie unijnej strategii w zakresie płatności detalicznych

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie unijnej strategii w zakresie płatności detalicznych, przygotowane przez Komitet ds. Usług Finansowych i sfinalizowane przez Komitet Ekonomiczno-Finansowy 4 marca 2021 r.

**Konkluzje Rady dotyczące komunikatu Komisji
w sprawie unijnej strategii w zakresie płatności detalicznych**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ:

1. ZWRACA UWAGĘ na istotne usprawnienia wprowadzone dzięki jednolitemu obszarowi płatności w euro (SEPA) oraz harmonizacji przepisów w zakresie płatności detalicznych;
2. UWAŻA, że pojawienie się nowych rozwiązań płatniczych pociąga za sobą szereg wyzwań politycznych dla UE związanych z regulacją i nadzorem, szczególnie pod względem bezpieczeństwa, ochrony konsumentów, konkurencji, ochrony danych oraz przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (AML/CFT);
3. UZNAJE, że silna ochrona konsumentów oraz wygodne rozwiązania o odpowiednich cenach są najważniejszymi czynnikami decydującymi o przyjmowaniu rozwiązań płatniczych, oraz **PODKREŚLA**, że silny nacisk na ochronę konsumentów będzie miał kluczowe znaczenie dla osiągnięcia strategicznych celów Unii Europejskiej w obszarze płatności detalicznych;

4. jest ZANIEPOKOJONA ograniczeniami, które operatorzy infrastruktury technicznej mogą nakładać na dostawców usług płatniczych i które mogłyby w znacznym stopniu osłabić europejski ekosystem płatności, utrudniając konkurencję, wprowadzanie innowacji oraz powstawanie ogólnoeuropejskich rozwiązań płatniczych;
5. ZWRACA UWAGĘ na szybką ekspansję globalnych przekazów pieniężnych towarzyszących przepływowi migracyjnym;
6. ZAUWAŻA, że pandemia COVID-19 potwierdziła kluczowe znaczenie bezpiecznych, dostępnych i wygodnych metod płatności cyfrowych w przypadku płatności realizowanych zdalnie i w sposób bezpośredni, PRZYJMUJĄC jednocześnie DO WIADOMOŚCI, że w większości państw członkowskich gotówka nadal odgrywa istotną rolę w płatnościach detalicznych, zwłaszcza wśród niektórych grup ludności;
7. STWIERDZA, że większość krajowych rozwiązań płatniczych opartych na kartach lub płatnościach natychmiastowych nie działa obecnie w wymiarze transgranicznym, co może stanowić przeszkodę dla płatności transgranicznych w sklepach i handlu elektronicznym; UWAŻA, że brak interoperacyjności między istniejącymi krajowymi rozwiązaniami, systemami i infrastrukturami, który wiąże się także z brakiem ogólnounijnych wspólnych standardów w niektórych obszarach, przyczynia się do fragmentacji unijnego rynku płatności detalicznych;
8. ODNOTOWUJE, że w ostatnim czasie podjęto szereg nowych inicjatyw publicznych i prywatnych z myślą o przyjęciu wspólnych europejskich infrastruktur, systemów i zasad;

9. jednak z uwagi na ryzyko wystąpienia niespójności oraz dalszej fragmentacji rynku, ZGADZA SIĘ, że kluczowe znaczenie ma opracowanie jasnej wizji oraz objęcie przyszłych działań jednymi, spójnymi i nadrzędnymi ramami polityki, UZNAJĄC przy tym, że UE jest jednolitym rynkiem z wieloma walutami oraz że preferencje konsumentów różnią się od siebie w poszczególnych państwach członkowskich;
10. UWAŻA, że unijny rynek płatności detalicznych powinien być konkurencyjny, innowacyjny, inkluzywny i oparty na bezpiecznych, wydajnych i łatwo dostępnych infrastrukturach, aby wspierać europejską suwerenność gospodarczo-finansową;
11. PRZYWOŁUJE konkluzje Rady w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (zatwierdzone przez Radę w drodze procedury pisemnej zakończonej w dniu 5 listopada 2020 r.)¹;
12. UZNAJE, że specyfika, a także tempo i skala zmian technologicznych w sektorze płatności wymagają szczególnych i ukierunkowanych środków z zakresu polityki, które wykraczają poza horyzontalny zakres strategii w zakresie finansów cyfrowych², i w związku z tym Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE kompleksowy komunikat Komisji w sprawie unijnej strategii w zakresie płatności detalicznych;

¹ Dok. 12608/20.

² Dok. 11048/20.

13. ZGADZA SIĘ ze wskazanymi ściśle powiązаныmi ze sobą filarami działań strategicznych dotyczącymi następujących aspektów: (1) ogólnoeuropejskie rozwiązania płatnicze w coraz większym stopniu oparte na płatnościach cyfrowych i natychmiastowych, (2) kwestie związane z innowacjami i konkurencyjnością, (3) aspekty dostępu, wydajności i interoperacyjności systemów płatności detalicznych oraz innych infrastruktur wspierających, oraz (4) wymiar międzynarodowy; **PODKREŚLA** w szczególności cele polegające na promowaniu powszechnego korzystania z płatności natychmiastowych, wraz z innymi rozwiązaniami płatniczymi, posiadaniu narzędzi ustawodawczych umożliwiających sprostanie wyzwaniom powstałym w ramach dążenia do cyfryzacji, oraz promowaniu innowacyjnego, otwartego, odpornego, bezpiecznego oraz inkluzywnego ekosystemu płatności;
14. **PRZYPOMINA** Komisji, że z uwagi na to, iż jest to strategia średnioterminowa, powinna być ona na bieżąco należycie oceniana i w razie potrzeby aktualizowana, szczególnie ze względu na różnice w aktualnej sytuacji poszczególnych państw członkowskich;

Ogólnoeuropejskie rozwiązania płatnicze w coraz większym stopniu oparte na płatnościach cyfrowych i natychmiastowych

15. **UWAŻA**, że w celu promowania uczestnictwa w systemie poleceń przelewu natychmiastowego SEPA (SCT Inst) i w jego dodatkowych funkcjach (np. wnioski o płatność (*request-to-pay*), kody QR oraz usługi w zakresie wyszukiwania wskaźnika zastępczego (*proxy lookup*)) konieczne mogą być działania ustawodawcze oraz że można rozważyć inne sposoby wspierania przyjęcia tego systemu, także poprzez wykorzystanie już dostępnej infrastruktury, tj. systemu rozrachunku płatności natychmiastowych TARGET (*TARGET Instant Payment Settlement (TIPS)*), i w związku z tym **WZYWA** Komisję, by podjęła działania – w razie konieczności po przeprowadzeniu oceny skutków – w sposób etapowy i proporcjonalny, z należytym rozważeniem odpowiedniego zakresu i stosownych wyłączeń;

16. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE fakt, że priorytetowo potraktowano zwiększanie zaufania konsumentów i przedsiębiorstw, szczególnie w odniesieniu do płatności natychmiastowych, zwłaszcza poprzez ocenę aspektów ochrony konsumentów, w szczególności funkcji potwierdzenia odbiorcy płatności (*confirmation-of-payee*), a jednocześnie odpowiednią ocenę wyzwań, jakie płatności natychmiastowe stwarzają dla dostawców i infrastruktur usług płatniczych pod względem AML/CFT, ochrony danych, a także ryzyka operacyjnego, ryzyka odpowiedzialności cywilnej i ryzyka płynności;
17. POPIERA wysiłki Komisji na rzecz wspierania rozwoju ogólnoeuropejskich rozwiązań, szczególnie poprzez zajęcie się wyzwaniami, jakie mogą napotkać podmioty pragnące oferować takie rozwiązania, oraz usuwanie nieproporcjonalnych przeszkód utrudniających akceptantom i konsumentom korzystanie z płatności natychmiastowych i innych płatności cyfrowych w punkcie interakcji, przy należyтым rozważeniu korzyści dla użytkowników końcowych;
18. ZGADZA SIĘ, że właściwe organy krajowe powinny szybko podejmować działania dochodzeniowe i zaradcze w przypadku naruszeń przepisów rozporządzenia w sprawie SEPA;
19. ZGADZA SIĘ, że wzmocnienie interoperacyjnych unijnych ram identyfikacji elektronicznej, określonych w rozporządzeniu eIDAS, w połączeniu z odpowiednią harmonizacją procedur zgodnie z zasadą „znaj swojego klienta”, mogłoby jeszcze bardziej ułatwić rejestrację, identyfikację i uwierzytelnianie użytkowników płatności, szczególnie w kontekście transgranicznym, oraz POTWIERDZA znaczenie ciągłego monitorowania zmian i nowych technologii w tym obszarze;

20. ZACHEĆCA do przygotowania badania dotyczącego poziomu akceptacji płatności cyfrowych przed opracowaniem ewentualnego wniosku ustawodawczego mającego na celu zwiększenie tego poziomu, ZAZNACZAJĄC przy tym, że istnieją istotne różnice pod tym względem w całej UE;
21. UZNAJE, że gotówka nadal odgrywa zasadniczą rolę w płatnościach detalicznych, w tym w przypadku osób wykluczonych finansowo lub cyfrowo oraz, w niektórych przypadkach, jako zabezpieczenie na wypadek zakłóceń w funkcjonowaniu systemów i infrastruktur płatniczych, a także że zarówno płatności gotówkowe, jak i cyfrowe powinny być powszechnie dostępne i akceptowane, stosownie do zapotrzebowania i preferencji użytkowników;
22. ZACHEĆCA do promowania umiejętności cyfrowych i wiedzy finansowej, aby przeciwdziałać ryzyku wykluczenia finansowego, oraz ZGADZA SIĘ, że należy zapewnić, by podejścia do stosowania silnego uwierzytelniania klienta nie prowadziły do wykluczenia niektórych kategorii użytkowników usług płatniczych;
23. UZNAJE potencjalne korzyści płynące z cyfrowych walut banku centralnego (CBDC), w tym pod względem cyfryzacji gospodarki i suwerenności UE, a także PODKREŚLA złożony charakter tej kwestii oraz konieczność przeprowadzenia uważnej i dokładnej analizy potencjalnych negatywnych skutków, w szczególności dla modeli biznesowych pośredników finansowych i innych dostawców usług, stabilności finansowej, polityki pieniężnej, ochrony danych i prywatności;

24. w tym kontekście WSPIERA prace prowadzone przez Eurosystem nad detaliczną cyfrową walutą euro banku centralnego (tzw. „cyfrowym euro”) oraz UZNAJE ważną rolę Komisji i Eurogrupy w jej opracowaniu, przy jednoczesnym uwzględnieniu odnośnych ról i mandatów przewidzianych w Traktatach oraz zapewnieniu pełnej przejrzystości względem państw członkowskich spoza strefy euro;

Kwestie związane z innowacjami i konkurencyjnością

25. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE kompleksowy przegląd wdrażania drugiej dyrektywy w sprawie usług płatniczych (PSD2) po jej pełnym wprowadzeniu i z uwzględnieniem wyzwań napotkanych podczas jej wdrażania, ze szczególnym naciskiem na ocenę: i) adekwatności zakresu stosowania (w tym w odniesieniu do dostawców usług technicznych) oraz potrzeby dalszego doprecyzowania istniejących koncepcji i przepisów; ii) interakcji z innymi przepisami sektorowymi, w szczególności dyrektywą w sprawie pieniądza elektronicznego, dyrektywą w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy, ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych (RODO), a także innymi bieżącymi zmianami ustawodawczymi; iii) ewolucji w kierunku otwartej bankowości, postępowania z ryzykami związanymi z prywatnością oraz interakcji z wytycznymi Europejskiej Rady Ochrony Danych (EROD) w tym zakresie; iv) jej wpływu na konkurencję, w tym rosnącą rolę gigantów technologicznych i spółek z branży technologii finansowych (Big Tech i Fin Tech); v) jej skuteczności w ograniczaniu nadużyć finansowych i zwiększaniu ochrony konsumentów, w tym silnego uwierzytelniania klienta;

26. ODNOTOWUJE wkład otwartej bankowości w innowacyjny i konkurencyjny rynek oraz POPIERA dalsze wysiłki na rzecz interoperacyjności interfejsów programowania aplikacji oraz w celu oceny, czy dalsza standaryzacja mogłaby zapewnić pełne wykorzystanie potencjału otwartej bankowości, PODKREŚLAJĄC przy tym, jak ważne jest umożliwienie użytkownikom usług płatniczych łatwe kontrolowanie wykorzystania ich danych;
27. UWAŻA, że otwarte finanse mogą stworzyć dodatkowy impuls dla innowacji, w związku z czym powinny zostać należycie wzięte pod uwagę, przy jednoczesnym zapewnieniu równych warunków działania i odpowiedniego poziomu ochrony konsumentów, oraz z uwzględnieniem dotychczasowych doświadczeń zdobytych w ramach drugiej dyrektywy w sprawie usług płatniczych, potencjalnego wpływu na modele biznesowe pośredników finansowych oraz potencjalnych związanych z tym ryzyk (np. ryzyk związanych z prywatnością);
28. UZNAJE za istotne stałe poszukiwanie odpowiedniej równowagi między ryzykami nadużyć finansowych a wygodą. W tym kontekście POPIERA w szczególności ocenę istniejących ograniczeń prawnych w zakresie płatności zbliżeniowych oraz kampanii na rzecz zwiększenia świadomości konsumentów, z uwzględnieniem ostatnio zdobytych doświadczeń podczas pandemii COVID-19;
29. ZGADZA SIĘ, że należy podjąć działania w celu zapewnienia większej spójności i podejścia neutralnego pod względem technologicznym w poszczególnych aktach ustawodawczych dotyczących płatności detalicznych, tak by zapewnić równe warunki działania w UE w zakresie świadczenia usług płatniczych oraz nadzoru i kontroli nad nimi; ZWRACA SIĘ też do Komisji, by oceniła role poszczególnych uczestników ekosystemu płatności, takich jak dostawcy usług technicznych, oraz by w razie potrzeby objęła ich regulacjami;

Aspekty dostępu i interoperacyjności

30. POPIERA rozszerzenie zakresu dyrektywy o ostateczności rozrachunku, tak by obejmowała ona instytucje pieniądza elektronicznego i instytucje płatnicze, pod warunkiem zapewnienia uważnej oceny potencjalnych ryzyk oraz ich odpowiedniego ograniczania;
31. POPIERA działania ustawodawcze mające na celu zapewnienie prawa dostępu na sprawiedliwych, rozsądnych i niedyskryminujących warunkach do infrastruktury technicznej uznanej za niezbędną do wspierania świadczenia usług płatniczych, takiej jak komunikacja zbliżeniowa;

Wymiar międzynarodowy

32. UWAŻA, że dalsze inicjatywy mające na celu ułatwienie powiązań pomiędzy systemami płatności natychmiastowych i innymi systemami płatności cyfrowych na poziomie globalnym, w tym inicjatywy uwzględniające zalecenia i standardy opracowane na forach międzynarodowych, mają znaczenie dla zmniejszenia kosztów oraz zwiększenia szybkości i wygody transgranicznego przekazywania pieniędzy, przy jednoczesnym zapewnieniu zgodności z ramami AML/CFT;
33. ODNOTOWUJE liczne przeszkody, jakie należy pokonać w tym obszarze, w szczególności odmienne praktyki regulacyjne stosowane przez jurysdykcje, brak przejrzystości w zakresie opłat oraz brak interoperacyjności infrastruktur informatycznych i płatniczych, oraz POPIERA ułatwianie powiązań w przypadkach, gdy jurysdykcje państw trzecich zapewniają odpowiedni poziom ochrony konsumentów, zapobiegania nadużyciom finansowym, AML/CFT oraz zgodność z wymogami RODO;

34. ZACHEĆCA do przyjęcia globalnej normy ISO 20022 w celu ułatwienia zawierania pełniejszych danych w komunikatach dotyczących płatności, uznając przy tym, że ustalony na koniec 2022 r. termin dla płatności międzynarodowych jest terminem wymagającym;
35. ZGADZA się, że zastosowanie do transakcji „jednostronnych” maksymalnego czasu realizacji mającego obecnie zastosowanie do transakcji „dwustronnych” oraz związane z tym wyzwania można by uważnie ocenić w kontekście przeglądu drugiej dyrektywy w sprawie usług płatniczych, mając na uwadze konsekwencje, szczególnie pod względem odpowiedzialności, dla dostawców usług płatniczych zlokalizowanych w UE i wysyłających środki finansowe do państw trzecich;
36. POPIERA podejmowane w różnych państwach członkowskich inicjatywy publiczne i prywatne na rzecz szybszych, tańszych i wygodniejszych przekazów pieniężnych zgodnych ze standardami w zakresie ochrony konsumentów, zapobiegania nadużyciom finansowym, AML/CFT oraz standardami RODO;
37. ZWRACA SIĘ do Komisji, by wspierała – w krajach o niskim i średnim dochodzie oraz w ramach unijnej polityki rozwoju – dostęp do rachunków płatniczych oraz opracowywanie rozwiązań płatniczych interoperacyjnych w skali globalnej.